

**Ободзинська Т.В.**  
старший викладач НТУУ «КПІ»  
**Коробейник О.В.**  
студентка НТУУ «КПІ»

## ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИКИ ПОСТАЧАНЬ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА УКРАЇНИ

*У статті розглядаються проблеми постачання як важливого елементу системи логістичного ланцюга постачань. Виявлення його сутності, завдань, проблем та можливостей.*

**Ключові слова:** логістика, логістичний ланцюг, логістика постачань, закупки, матеріальний потік, управління запасами.

**Вступ.** Жодне підприємство, будь то виробниче, торгівельне чи яке відноситься до сфери послуг, не є самодостатнім. Всі організації в різній мірі залежать від сировини, матеріалів і послуг, якими їх забезпечують інші підприємства. Здійснення закупівель та постачання – одна з основних функцій в кожній організації. При цьому поняття «постачання» має більш широке, ніж поняття «закупівлі» значення [1]. Воно охоплює різні типи придбань (закупівлю, оренду, виконання за контрактом і т. д.), а також пов'язані з цим операції (активності): вибір постачальників, проведення переговорів, узгодження умов, експедирування, моніторинг показників роботи постачальників, вантажопереробку матеріалів, транспортування, складування і приймання товарів, отриманих від постачальників).

*Актуальність проблеми.* Сучасний стан розвитку економіки, зокрема її нестабільність вимагають від українських підприємств запроваджувати й використовувати відносно нові для України бізнес-функції: логістику, маркетинг та ін. На жаль, за результатами досліджень, в сьогоденні не належна увага приділяється проблемі постачання, як елементу системи управління логістикою на підприємстві. Організація ефективної системи постачання на підприємстві та оптимізація вибору методів постачання і постачальників дозволяє, що доведено практикою прогресивних підприємств, досягти більших економічних результатів за рахунок зменшення витрат та втрат від можливих ризиків. Підтвердженням актуальності розгляду проблеми логістики постачання можуть бути такі тенденції, що спостерігаються в економіці [3], як: зменшення обсягів прибутку великих та малих підприємств, збільшення питомої ваги неприбуткових та збиткових підприємств в Україні тощо.

*Аналіз наукових досліджень і публікацій.* Дослідження проблеми логістики постачання в Україні ще не набуло такого розвитку, як у високорозвинутих країнах світу, проте деякі питання логістики постачання знайшли відображення в роботах таких вітчизняних учених: Крикавського Є.В., Крещенка О.В., Фролова Л.В., Кальченко А.Г., Омельченко В.Я.,

Павленко Т.В., Пілюшенко В.Л. та інших. Серед закордонних авторів належить відмітити: Дюніна О.П., Анікіна Б.Л., Міротин Л.Б., Неруш Ю.М., Гаджинського О.В., Семененко А.І., Соколин В.П., Геттинг Б., Мате Е., Клосс Д. Дж., Лофберг С., Ліндерс М.Р., Фірон Х.Е. і ряд інших.

**Постановка задачі.** Доцільність дослідження полягає у виявленні та з'ясуванні завдань, можливостей та проблем постачання в логістиці.

Основними завданнями, зумовленими метою даного дослідження є:

- узагальнення теоретико-методологічних положень та визначення сутності логістики постачання;
- визначення основних завдань логістики постачання;
- дослідити основні проблеми постачань в логістиці та з'ясувати можливі шляхи їх вирішення.

**Результати дослідження.** Логістика постачання є першою ланкою логістичної системи, основна мета якої – управління матеріальними потоками та послугами в процесі забезпечення організації матеріальними ресурсами та послугами. При цьому, вона самостійно не займається переміщенням матеріалів, а організовує його.

В узагальненому вигляді мета постачання – гарантувати, щоб організація мала надійну поставку матеріалів відповідної якості, необхідного обсягу, в потрібний час, від кваліфікованого постачальника, з високим рівнем сервісу і за прийнятною ціною [2].

Можна виділити такі основні завдання логістики постачання як елементу системи управління процесами в ланцюгу постачань:

- налагодження надійного та безперервного матеріального потоку для забезпечення безперебійного функціонування організації;
- підтримання на нормативному рівні запасів матеріальних ресурсів на складі;
- розвиток відносин з підрозділами, які використовують ці матеріали;
- пошук компетентних постачальників, тісна взаємодія з ними та формування вигідних відносин;
- підтримка та підвищення якості закуповуваних матеріалів;
- визначення найменшої загальної вартості зі збереженням належного рівня якості, кількості, умов доставки і сервісу;
- підвищення конкурентоспроможності.

Практика показує, що на закупівлю й постачання матеріалів в середньому виділяється близько 60% витрат компанії. Таким чином, навіть невеликі зміни в управлінні логістикою постачань можуть значно вплинути на рівень загальних витрат компанії.

Для організації запаси матеріалів носять суперечливий характер, що неодноразово виставляло до розгляду дане питання: з одного боку – чим більший обсяг запасів, тим вищі витрати на їх зберігання і тим вищий ризик їх невикористання, але разом з тим бізнес-діяльність стає більш ритмічною та підвищується надійність виконання обов'язків перед споживачами. З іншого боку: чим менший обсяг запасів – тим нижчі витрати й ризик невикористання, але зростає ризик недоотримання запасів в потрібний час і в

потрібній кількості, зростає залежність від постачальника, а також ризик підвищення закупівельної ціни.

Таким чином, для зменшення витрат та підвищення ефективності діяльності компанії необхідно приділити значну увагу питанню оптимізації процесів постачання та зберігання інвентарю.

Але при реалізації даного завдання досить часто компанії зіштовхуються з іншою, не менш значною проблемою – неточність прогнозування запасів. Тим більшого розвитку дане питання набуває в нашій країні з поглибленням кризи і, як наслідок – зі ще більшою дестабілізацією економіки. Оскільки при розрахунку величини запасів логісти базуються на двох основних показниках – прогнозі попиту й досвіді минулих періодів [4].

Одним із найважливіших питань управління запасами матеріалів на підприємстві є вибір циклу закупівель та системи поповнення запасів. Як відомо, матеріали можуть закупатися зі складу або безпосередньо у виробника й відповідно від цього будуть залежати цикл закупки, вартість, ризики тощо [5].

Проведене дослідження показало, що ефективна організація та управління логістичним постачанням має базуватися на:

- створенні інфраструктури системи постачань;
- створенні сучасної технології проведення бізнес-процесу закупок (визначення потреби в ресурсах, аналіз ринків закупок та постачальників, вибір оптимального постачальника, ведення історії постачань, розвиток постачальника тощо);
- створенні ефективної стратегії закупівель для реалізації конкурентних переваг;
- розробка та впровадження нових методів прогнозування попиту та розрахунку запасів;
- створенні й використанні системи методів аналізу ефективності постачань матеріалів;
- управлінні запасами (вибір системи поповнення запасів, аналіз та розрахунок оптимальних параметрів партій поповнення запасів, розрахунок витрат на процес закупок тощо);
- використанні зарубіжного досвіду здійснення постачань (канбан, ЛТ та ін.)

**Висновки.** У сучасних умовах зростає необхідність змістовнішого дослідження логістичного менеджменту й впровадження системи логістики на підприємствах. Не останнє місце в системі логістики займає саме логістика постачання, яка являється необхідною умовою підвищення ефективності управління виробничим процесом організації та можливим напрямом зниження витрат. При управлінні постачанням виникає досить багато проблем, вирішення яких покликане забезпечити безперебійне функціонування виробничого процесу, як наслідок – зменшення витрат, більше та якісніше задоволення потреб споживачів і відповідно до цього – забезпечення стабільної діяльності й прибутку підприємства.

Полею для подальших досліджень в цій галузі є розроблення чіткого постачальницького алгоритму, а також механізму прийняття рішень щодо управління логістичними потоками під час постачання і оцінювання ефективності стратегічних рішень.

#### Перелік посилань

1. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2007. – 495 с.
2. Бауэрсокс Доналд Дж, Клосс Дейвид Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок / Н.Н. Барышникова (пер. с англ.), Б.С. Пинскер (пер. с англ.). – 2-е изд. – М.: ЗАО «Олимп-бизнес», 2008. – 638 с.
3. Безсмертна О.В. Інвестиційні пріоритети впровадження логістики постачання на молокопереробних підприємствах / Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2008. – №10. – С.157 – 162.
4. Громовик Б. К. Необходимости широкого внедрения в теорию и практику фармации новой отрасли науки – логистики // Провизор. – 2000. – № 22. – С. 23 – 25.
5. Васелевський М. та ін. Економіка логістичних систем: Монграфія / За наук. ред. Є. Крикавського та С. Кубіва. – Львів: В-во Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 596 с.

---

**Ободзинская Т.В.**

*ст. преподаватель НТУУ «КПИ»*

**Коробейник О.В.**

*студентка ФММ НТУУ «КПИ»*

### ПРОБЛЕМЫ ЛОГИСТИКИ ПОСТАВОК В УСЛОВИЯХ НЕСТАБИЛЬНОЙ СРЕДЫ В УКРАИНЕ

*В статье рассматриваются проблемы снабжения как важного элемента системы логистической цепи поставок. Выявление его сущности, задач, проблем и возможностей.*

**Ключевые слова:** логистика, логистическая цепь, логистика поставок, закупки, материальный поток, управление запасами.

**Obodzyns'ka T.V.**

*senior professor NTUU «KPI»*

**Korobeinyk O.V.**

*student FMM NTUU «KPI»*

### LOGISTICAL PROBLEMS OF SUPPLY IN A VOLATILE ENVIRONMENT IN UKRAINE

*The logistical problems as an essential element of the logistics supply chain, revealing its nature, objectives, challenges and opportunities is reviewed in the article.*

**Key words:** logistics, logistics chain, logistics, supply, procurement, material flow, inventory management.

---